

การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี จากแรงบันดาลใจ เครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

Clothing for Woman Design Inspired by Ban Chiang's Bronze Udon Thani Province

พนาธร พลัดสุวรรณ¹, วีระยุทธ เพ็งชัย¹

Panadorn Pludsuwan¹, Teerayut Pengchai¹

E-mail: Phphnadr.2537@gmail.com

¹ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ *Program Product Design, Udon Thani Rajabhat University*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากแรงบันดาลใจเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบลวดลายและรูปแบบเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง 2) ออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้แรงบันดาลใจจากเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง 3) ประเมินความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องแต่งกายที่ออกแบบใหม่ โดยผู้ให้ข้อมูลและใช้เครื่องมือการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมบ้านเชียงและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย ประเมินความเหมาะสมของการออกแบบจากกลุ่มเป้าหมายสตรี อายุระหว่าง 20 – 25 ปี จำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัย พบว่า เครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียงเป็นเครื่องสัมฤทธิ์อายุราว 2,300 – 1,800 ปี โดยส่วนใหญ่เป็นในประเภทเครื่องประดับ เช่น กำไลข้อมือ ปล้องแขน ลูกกระพรวน และห่วงคอ โดยปรากฏลักษณะลวดลายที่เด่นชัดเป็นลวดลายวนกันหอยเช่นเดียวกับลวดลายบนภาชนะดินเผา โดยบริเวณผิวเครื่องสัมฤทธิ์มีสนิมที่เกิดการเกิดปฏิกิริยาเคมีภายในจึงนำลักษณะลวดลายและพื้นผิวที่เกิดจากสนิมบนเครื่องสัมฤทธิ์ มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สไตร์ สตรีท เวร์ (Street Wear) จำนวนทั้งสิ้น 5 ชุด โดยใช้ลวดลายที่ปรากฏบนเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง นำมาถอดลวดลาย และนำมาออกแบบเป็นแพทเทิร์นใหม่ เทคนิคที่ใช้ประกอบด้วยการย้อมสีจากสนิม การพิมพ์ลายลงบนผ้า ผสมกับการปั๊มลายจากแม่พิมพ์ลงบนผ้า ผ้าย โทนสีหลักประกอบด้วย สีเขียวจากสนิมของสัมฤทธิ์ สีส้มจากเทรนด์สปริงซัมเมอร์ 2019 และสีเหลืองจากการรวบรวมรูปแบบเสื้อผ้าที่เป็นที่นิยมจากงานแฟชั่นวีคในช่วงปี 2018 - 2019 แล้วนำไปประเมินความเหมาะสมจากกลุ่มสตรีอายุ 20 – 25 ปี โดยสรุปพบว่า ชุดที่ 1 มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) ชุดที่ 2 มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) ชุดที่ 3 มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) ชุดที่ 4 มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) ชุดที่ 5 มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$)

คำสำคัญ: เครื่องแต่งกายสตรี, สตรีทเวร์, เครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง, อุดรธานี

Abstract

The Research project of clothing for women design inspired by Ban Chiang's bronze Udon Thani Province aims to 1) studying the patterns and the forms of Ban Chiang's bronze, 2) design the clothing for woman inspired from Ban Chiang's bronze and 3) evaluating consumer opinion towards to new design clothing. The informants and research instrument by interviewing the expert in the art and culture of Ban Chiang field and the expert in clothing design filed, evaluating the optimal of design from the women, age between 20-25 years old, with total 100 people, data analysis by using percentage, mean and standard deviation. The conclusion of research found Ban Chiang's bronze had aged about 2,300-1,800 years; most of them were the decoration such as bracelet, internode arm, small bell and necklet, the outstanding characteristic of pattern was a spiral pattern as same as the pottery, the surface area of bronze had a rust with occur from the chemical reaction inside therefore conduct the pattern characteristic and surface area with occur from the rust on the bronze to design a clothing for women with Street Wear style for 5 sets by using a pattern that occur on Ban Chiang's bronze brought to duplicate and designed to a new pattern, method techniques were the dyeing from rust, the printing on fabric combine with compressing pattern from the mold on the cotton fabric, the main tone color consists of a green from a rust from the bronze, an orange from trend of spring summer 2019, thereby, brought to the optimal evaluation through the women aged between 20-25 years old, the conclusion found the optimal of the 1st set was at a high level (mean=4.40), the optimal of the 2nd set was at a high level

(mean=4.29), the optimal of the 3rd was at a high level (mean=4.34), the optimal of the 4th set was at a high level (mean=4.16) and the optimal of the 5th set was at a high level.

Keyword: Woman Clothing, Street Wear, Ban Chiang bronze, Udon Thani

บทนำ

แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงมีค้นพบเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2503 โดยชาวบ้านเชียง ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2510 ได้มีการขุดค้นอย่างจริงจัง และใน ปี พ.ศ. 2515 ได้มีการขุดค้นเป็น ครั้งที่ 2 โดยในครั้งนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ได้เสด็จทอดพระเนตรแหล่งขุดค้นที่วัดโพธิ์ศรีในพร้อมกับแหล่งอื่นในบ้านเชียง และในปี พ.ศ. 2517-2518 กรมศิลปากรร่วมกับมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้ร่วมมือขุดค้นและหาข้อมูลใหม่เพิ่มเติม โดยเรียกโครงการนี้ว่า “โครงการโบราณคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติแห่งชาติบ้านเชียง จึงได้เริ่มจัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา นับได้ว่าเป็นจุดที่เรื่องราวสมัยประวัติศาสตร์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานของไทยเริ่มมีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการศึกษาวัฒนธรรมในอดีตและโบราณคดีโลกเก่า แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงเป็นปรากฏการณ์สำคัญทางอารยธรรม สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีความโดดเด่นที่สุดในภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นตัวแทนวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรม สังคม และเทคโนโลยี ที่มีความเจริญรุ่งเรือง สืบทอดมายาวนานกว่า 5,000 ปี ในช่วงเวลา ระหว่าง 3,600 ปีก่อนคริสต์ศักราช ถึง คริสต์ศักราช 200 แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลกแห่งอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก เมื่อปีพุทธศักราช 2535 ด้วยคุณค่าและความโดดเด่นตามหลักเกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 3 ดังนี้ “เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ที่หาได้ยากยิ่งหรือ เป็นพยานหลักฐานแสดง ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือ อารยธรรม ซึ่งยังคงเหลืออยู่หรืออาจสูญหายไปแล้ว” (กรมศิลปากร, 2561: ออนไลน์) จากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีทำให้ค้นพบโบราณคดีบ้านเชียงสามารถพบหลักฐานที่จะนำมาสนับสนุนหลักฐานเกี่ยวกับการใช้โลหะในยุคก่อนประวัติศาสตร์ของบ้านเชียงได้ว่า แบ่งออกเป็น 2 สมัย คือ สมัยสัมฤทธิ์และสมัยเหล็ก เนื่องจากมีหลักฐานการใช้เหล็ก ว่าปรากฏขึ้นหลังจากที่เกิด

หมู่บ้านเกษตรกรรมที่รู้จักทำและใช้สั้กัทรได้ลั้้นับพันปี คือสมัยสั้กัทรที่น่าจะปรากฏในราว 2,000 ปีก่อนคริสกาล เป็นอยั้กน้อย และเหลืกนั้นอาจจะเกิดขึ้น 600-800 ปีก่อนคริสกาล หรือเมื่อราว 2,600-2,800 ปีมาแล้ว สั้กัทร คือ โลหะที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เนื่องจากเครื่องมือเครื่องใช้ที่ำขึ้นจากสั้กัทร สามารถนำไปตอบสนองความต้องการทางด้านกายภาพของมนุษย์สมัยนั้นได้ดีกว่าเมื่อครั้งที่เคยใช้เครื่องมือจากหิน ไม่ว่าจะเป็นการนำไปทำเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินชีวิต ล่าสัตว์ เครื่องมือสำหรับหักร้างถางป่า อุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และอุปกรณ์ที่ใช้ในพิธีกรรมต่างๆ การค้นพบสั้กัทรยังถือได้ว่าเป็นก้าวแรกในการปรับเปลี่ยนสภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์จากสังคมล่าสัตว์สู่สังคมเกษตรกรรมเพื่อยังชีพ ไปสู่สังคมแบบอุตสาหกรรมและยุคแห่งการค้นพบเหลืกซึ่งสนับสนุนให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ๆ อีกมากมาย ที่มีผลมาถึงชีวิตประจำวันของมนุษย์เรากูทุกวันนี้ด้วย ในปัจจุบันมีการนำแนวคิดในการสร้างเรื่องราวให้กับผลิตภัณฑ์จากวัฒนธรรม เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับต้นทุนทางวัฒนธรรม การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรม เป็นการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่บูรณาการแหล่งวัฒนธรรม มรดกศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ภาษา วรรณกรรม และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตามเส้นทางเป็นการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยให้ดำรงอยู่ยั่งยืนต่อไป (สหัสวัฒน์หนา, 2561: ออนไลน์) ตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงวัฒนธรรมนั้น มุ่งให้เกิดทั้งการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างรายได้สู่ชุมชน พร้อมเผยแพร่ภาพลักษณ์ของประเทศสู่เวทีโลก ทั้งในเรื่องการเสริมสร้างสำนึกความเป็นไทย วิถีถิ่น วิถีไทย วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้งมรดกไทยมรดกโลก การส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ไทยผ่านผ้าและเครื่องแต่งกายก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแพร่ภาพลักษณ์ ดังกล่าว สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมที่ได้มอบให้สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ผู้รับผิดชอบหลักตามภารกิจ ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนางานด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยนำอัตลักษณ์ไทยมาเผยแพร่ผ่านการออกแบบเครื่องแต่งกายร่วมสมัย (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2561: ออนไลน์)

โลกาภิวัตน์ได้ส่งผลติดต่อสื่อสารไปทั่วโลกอย่างแท้จริงด้วยเทคโนโลยีทางอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ และเกิดการตื่นตัวอย่างชัดเจนหลายพื้นที่ได้ให้การ

ตอบรับกับกระแสดังกล่าว แต่หลายพื้นที่ที่ตระหนักถึงผลกระทบที่ตามมา ด้วยแฟชั่นที่เป็นสากลมากยิ่งขึ้น การผลิตได้ย้ายถิ่นฐานจาก ยุโรปและอเมริกาไปยังจีนและเอเชีย วงจรการผลิตและการบริโภคที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 18 มีการกำหนดไซส์มาตรฐาน ในศตวรรษต่อมา ทำให้ขนาดของเสื้อผ้ามีความเที่ยงตรงมากขึ้น การผลิตเสื้อผ้าดิบโตะในวงกว้าง นำมาสู่ยุคของการเย็บด้วยจักรไฟฟ้า ทำให้การตัดเย็บน่าสวมใส่ เสื้อผ้าถูกตัดเย็บด้วยแพทเทิร์นที่ซับซ้อนน้อยลง และขายดีขึ้นทุกปี ความนิยมนี้ทำให้ผู้ผลิตเริ่มขยายสาขาและตลาด ทำให้เกิดห้างสรรพสินค้า เพื่อขายเสื้อผ้าให้เพียงพอกับความต้องการซื้อ ในปี ค.ศ. 1990 มีการเกิดกระแสแฟชั่นอย่างหลากหลาย และสตรีทแฟชั่นก็ได้เกิดในช่วงเวลานี้เช่นกัน สตรีทแฟชั่นเกิดขึ้นครั้งแรกบนท้องถนนในอังกฤษ มีรูปแบบมาจากความเป็นปัจเจกนิยม มีรูปแบบที่ไม่ได้อิงตามรูปแบบแฟชั่นตอนนั้น (Dorling, 2012: 386) ปัจจุบันกระแสของแฟชั่นสตรีทได้กลับมามีบทบาทมากยิ่งขึ้น แปรนัยต่างๆ ได้นำเสนอเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบสตรีทออกมาอย่างต่อเนื่อง มีการนำเทคนิคมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบอย่างหลากหลาย ในปี ค.ศ. 2018 เทคนิคมัดย้อมปรากฏอยู่ในการออกแบบของเสื้อผ้าอย่างแพร่หลาย สะท้อนให้เห็นถึงสีสันที่สดใสที่เป็นที่นิยมในช่วงยุค 70 กลับมาอีกครั้งในปี 2018 ด้วยลวดลายที่ปรากฏในการมัดย้อมยังมีความแตกต่างกันไป ในแต่ละครั้งของการมัดและการย้อม แสดงภาพลักษณ์ของผู้สวมใส่ที่มีความเป็นปัจเจกได้เป็นอย่างดี (Senthilnathan, 2561: online)

จากการศึกษาแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง แสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของชาวบ้านเชียงในอดีต จากที่เห็นได้จากการโลหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นพบสัมฤทธิ์ ถือได้ว่าเป็นก้าวแรกในการปรับเปลี่ยนสภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์จากสังคมล่าสัตว์สู่สังคมเกษตรกรรมเพื่อยังชีพ ไปสู่สังคมแบบอุตสาหกรรม โดยลวดลายที่มีความประณีต และมีรูปแบบที่มีความซับซ้อนของเครื่องประดับสัมฤทธิ์ที่ขุดค้นในบ้านเชียง แสดงให้เห็นถึงความชำนาญของช่างในยุคอดีต จึงเป็นแรงบันดาลใจในการนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผ่านเทคนิคการมัดย้อมเพื่อให้ได้สีสันที่เกิดบนเครื่องสัมฤทธิ์ และลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง ในรูปแบบของเสื้อสไตล์สตรีทแวร์ (Street Wear) สอดคล้องตามแนวทางการนำต้นทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนให้เห็นความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านเชียง และเป็นแนวทางในแก่ชุมชนหรือสถานที่ท่องเที่ยวในการนำอัตลักษณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบลวดลายและรูปแบบเครื่องสั้มฤทธิ์ บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้แรงบันดาลใจจากเครื่องสั้มฤทธิ์ บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องแต่งกายที่ออกแบบใหม่

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาและให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยดังนี้

- 1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมบ้านเชียง จำนวน 1 ท่าน
- 1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย จำนวน 1 ท่าน
- 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ สำหรับการประเมินแบบร่าง จำนวน 5 ท่าน
- 1.4 กลุ่มผู้บริโภค ได้แก่ กลุ่มสตรีที่มาเที่ยวชมบ้านเชียง จำนวน 100 คน ประกอบด้วย
 - 1) กลุ่มสตรีทั่วไปที่มาเลือกซื้อสินค้าบริเวณศูนย์การค้า ยูดี ทาวน์ จังหวัดอุดรธานีจำนวน 80 คน
 - 2) กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรีที่มาเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานีจำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

- 2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมบ้านเชียง ประวัติและความเป็นมา จุดเด่นของภาชนะดินเผาบ้านเชียงยุคต้นและเครื่องสั้มฤทธิ์ โดยการจดบันทึกและบันทึกเสียง

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย ขั้นตอนและวิธีการผลิตแนวโน้มการออกแบบ โดยการจดบันทึกและบันทึกเสียง

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ด้านความเหมาะสมของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบขึ้นมาใหม่

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม บ้านเชียงและด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยด้าน ขั้นตอนและกรรมวิธีการผลิต แนวโน้มการออกแบบและประโยชน์ใช้สอย

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความเหมาะสม โดยนำเป็นรายด้านภาพรวมทุกด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบ

4. ขอบเขตของการออกแบบ

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการออกแบบครอบคลุมประเด็นสำคัญดังนี้

4.1 ด้านแรงบันดาลใจ (Inspiration) สำหรับออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสตรี โดยใช้แรงบันดาลใจจากเครื่องสัมฤทธิ์ บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

4.2 ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) โดยออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีประเภทชุดลำลอง สไตร์สตรีทแวร์ (Street Wear) สำหรับกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) กลุ่มสตรีอายุ 20-25 ปี จำนวน 5 ชุด

4.3 ด้านวัสดุและการผลิต (Material) โดยใช้เทคนิคการมัดย้อม การพิมพ์ และการปั๊ม เพื่อนำมาตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกาย

4.4 ประเมินความเหมาะสมของผู้บริโภคจากกลุ่มสตรีอายุ 20-25 ปี ที่มีต่อเครื่องแต่งกายที่ออกแบบใหม่

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากแรงบันดาลใจเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานีสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. รูปแบบลวดลายและรูปแบบเครื่องสัมฤทธิ์ บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่สะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของบ้านเชียงคือ การผลิตเครื่องมือเครื่องมือจากสัมฤทธิ์ จากการขุดพบ เป็นเครื่องสัมฤทธิ์อายุราว 2,300 – 1,800 ปี แบ่งออกเป็น 3 ยุค โดยในแต่ละยุคบทบาทของเครื่องสัมฤทธิ์มีความแตกต่างกันไป ในยุคต้นจนถึงยุคกลาง และในยุคกลางเองมีการค้นพบเครื่องประดับที่ทำขึ้นจากสัมฤทธิ์ โดยวิธีการขี้ผึ้ง ในยุคปลายเมื่อมีการค้นพบเหล็ก สัมฤทธิ์ยังคงปรากฏให้เห็นด้วย โดยส่วนใหญ่อยู่ในประเภทเครื่องประดับ เช่น กำไลข้อมือ ปล้องแขน ลูกกระพรวน และห่วงคอ ปรากฏลักษณะเด่นทั้ง 6 ชิ้น ประกอบด้วย กำไลสัมฤทธิ์จำนวน 3 ชิ้น ลูกกระพรวนจำนวน 2 ชิ้น และเครื่องประดับ 1 ชิ้น เป็นเครื่องมือที่ผสมระหว่างสัมฤทธิ์และโลหะ ในส่วนของลวดลายที่ปรากฏในเครื่องประดับสัมฤทธิ์นั้น ส่วนใหญ่มักปรากฏลวดลายวนกันหอยเป็นหลัก ซึ่งสามารถพบได้ทั่วไปในภาชนะดินเผาเช่นกัน โดยมีลวดลายลายคล้ายคลึงกับลวดลายบนภาชนะดินเผา โดยสามารถแบ่งกลุ่มของลวดลายได้ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เช่น ลวดลายธรรมชาติและลวดลายเรขาคณิต และลวดลายที่โดดเด่นในเครื่องสัมฤทธิ์ที่ปรากฏคือ ลวดลายลักษณะคล้ายกับพระอาทิตย์ ลวดลายงูบนกำไล และลายก้านขด ที่เป็นลักษณะที่ปรากฏรวมทั้งในภาชนะดินเผาและเครื่องสัมฤทธิ์ และกระพรวนสัมฤทธิ์ก็มีลักษณะที่มีความโดดเด่นด้วยเช่นกัน ด้านความน่าสนใจอื่นๆ คือลักษณะเมล็ดข้าว หรือเศษผ้าที่ติดอยู่บนเครื่องประดับสัมฤทธิ์ และการผสมระหว่างเหล็กและสัมฤทธิ์ก็มีความน่าสนใจในการนำมาใช้ร่วมด้วย ข้อเสนอแนะในด้านการนำเครื่องสัมฤทธิ์มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเครื่องแต่งกายนั้นมีความแตกต่างจากที่ผ่านมา ควรทำให้มีความทันสมัยแต่ยังคงสะท้อนให้เห็นความเป็นบ้านเชียงร่วมอยู่ด้วย

2. การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากแรงบันดาลใจจากเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

จากการสรุปวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาสรุปแนวคิดทางการออกแบบได้ ดังนี้

2.1 ออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สตรีทสตรีทแวร์ (Street Wear) เนื่องจาก

เสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ในปัจจุบันเป็นที่นิยมในกลุ่มของวัยรุ่น และยังสามารถที่จะสวมใส่ร่วมกับเสื้อผ้าชิ้นอื่นๆ ได้ง่ายเนื่องจากรูปแบบของเสื้อผ้าที่มีความหลากหลาย จำนวน 5 ชุด โดยใช้เทรนด์สปริง ซัมเมอร์ 2019 (SS 2019) เสื้อผ้าที่ประกอบด้วยสีสนสดใส เหมาะสมกับฤดูร้อน ด้านแนวความคิดการวนกลับไปค้นหาดิต เพื่อนำกลับมาทำใหม่ให้เกิดความทันสมัย ที่สอดคล้องกับการใช้แรงบันดาลใจในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง

2.2 นำแรงบันดาลใจจากลวดลายหลักบนเครื่องสัมฤทธิ์ที่โดดเด่น ประกอบไปด้วย

2.2.1) กำไลสัมฤทธิ์ อายุราว 2,300 – 1,800 ปี กำไลลักษณะเป็นห่วงทรงกลม ขอบด้านนอกบนตกแต่งเป็นเส้นนูนคล้ายเกลียวเชือก ผิวด้านนอกของกำไลบริเวณปลายทั้งสองข้างตกแต่งด้วยคดโค้งผสมก้านขด จัดอยู่ในกลุ่มลายธรรมชาติ ลวดลายก้านขด มีปรากฏอย่างแพร่หลายทั้งในเครื่องสัมฤทธิ์และเครื่องปั้นดินเผา ลักษณะที่ขดสามารถนำมาสร้างลวดลายที่ต่อเนื่องเกิดเป็นแพทเทิร์นได้

2.2.2) กำไลสัมฤทธิ์ อายุราว 2,300 – 1,800 ปี กำไลลักษณะทรงกระบอก ผิวด้านนอกตกแต่งด้วยปุ่มทรงกลม จัดอยู่ในกลุ่มลายเรขาคณิต ลักษณะความโดดเด่นขั้นตอนการผลิตด้วยวิธีการ “ขี้ผึ้ง” (Lost-Wax Casting) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการหล่อวัตถุที่มีรูปร่างและการตกแต่งด้วยลวดลายที่มีรายละเอียดซับซ้อน โดยเลือกการวางตัวของปุ่มทรงกลมมาใช้ในการสร้างลวดลายร่วมกับลวดลายอื่น และยังใช้ตกแต่งบนเสื้อผ้า เพื่อสร้างพื้นผิวให้มีความน่าสนใจ

2.2.3) เครื่องประดับสัมฤทธิ์ อายุราว 2,300 – 1,800 ปี ตกแต่งด้วยลายเส้นขดเป็นวงและมีเส้นแนกประดับทั้งสองด้าน ที่ขอบทั้งสองด้านตกแต่งด้วยลายไขปลาสองแถว จัดอยู่ในลวดลายธรรมชาติ มีลักษณะคล้ายกับพระอาทิตย์มีความโดดเด่นทั้งในเรื่องของลวดลายที่ปรากฏพบเพียงชิ้นเดียว ลวดลายมีความสมบูรณ์ สามารถสื่อถึงสัมฤทธิ์บ้านเชียงได้เป็นอย่างดี

2.2.4) กำไลข้อมือสัมฤทธิ์ อายุราว 2,300 - 1,800 ปี กำไลสัมฤทธิ์มีลักษณะเป็นห่วงกลมเกลี้ยง ด้านนอกประกอบด้วยสัมฤทธิ์ทรงกลมแบนลาย วนกันหอย จัดอยู่ในลวดลายธรรมชาติ โดดเด่นในเรื่องของลวดลายวนกันหอยที่ปรากฏอย่างแพร่หลายทั้งในเครื่องสัมฤทธิ์และเครื่องปั้นดินเผา ลักษณะที่ทันสมัยสามารถนำมาสร้างเป็นลวดลายบนเสื้อผ้า

2.2.5) ลูกกระพรวนสั้กัทร อายุราว 2,300 – 1,800 ปี ตกแต่งด้วยลวดลายวงกันหอย จัดอยู่ในลวดลายธรรมชาติ โดดเด่นในเรื่องของลวดลายวงกันหอยที่ปรากฏอย่างแพร่หลายทั้งในเครื่องสั้กัทรและเครื่องปั้นดินเผา ลักษณะที่ทันสมัยสามารถนำมาสร้างเป็นลวดลายบนเสื้อผ้า

2.2.6) ลูกกระพรวนสั้กัทรขนาดเล็ก อายุ 2,300 – 1,800 ปี ตกแต่งด้วยลายกันหอย มีหัวและก้นสั้กัทรเม็ดเล็กที่ทำให้เกิดเสียงอยู่ภายใน จัดอยู่ในลวดลายธรรมชาติ โดดเด่นในเรื่องของลวดลายวงกันหอยที่ปรากฏอย่างแพร่หลายทั้งในเครื่องสั้กัทรและเครื่องปั้นดินเผา สามารถสื่อถึงสั้กัทรบ้านเชียงได้เป็นอย่างดี

2.3 ด้านการผลิตเทคนิคบนผืนผ้า 3 เทคนิค ประกอบด้วย 1) การย้อมเลียนแบบสีสนิมในเครื่องสั้กัทร 2) การกดปั้มลวดลาย และ 3) การพิมพ์ลวดลาย

2.4 ด้านการใช้โทนสีหลัก ประกอบด้วย สีเขียวจากสนิมสั้กัทรที่เกิดจากการทดลองย้อมผ้าด้วยสนิมทองแดงที่ให้สีเขียว และสีส้ม เหลือง ซึ่งจากการสังเกตและรวบรวมรูปแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ที่ปรากฏ พบว่าสีเหลืองมีการปรากฏมากที่สุด และสีส้มเป็นสีที่มีการคาดการณ์ในเทรนด์สปริง ซัมเมอร์ 2019 ทั้ง 3 สีจัดอยู่ในโทนสีสดใส ซึ่งเป็นสีโทนหลักของเทรนด์สปริง ซัมเมอร์ และเครื่องประดับที่มีสีไม่ฉูดฉาด เนื่องจากการในอารมณ์ของตัวสั้กัทรที่เป็นโบราณวัตถุ

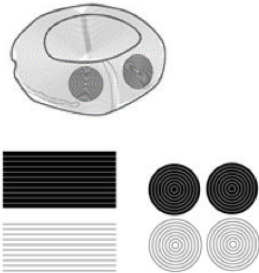
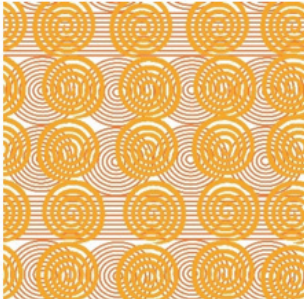
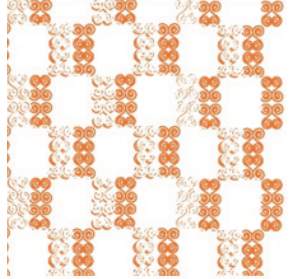
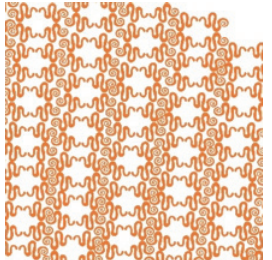
2.5 ด้านการใช้วัสดุผ้าฝ้ายและผ้าไหม ผ้าฝ้ายเป็นผ้าชนิดหลักที่ใช้ในเครื่องแต่งกาย และมีคุณสมบัติที่ดีในการระบายความร้อน และจากภูมิปัญญาการทอผ้าของคนอีสานที่นิยมทอผ้าฝ้ายเป็นหลัก รวมทั้งผ้าไหมที่มีลักษณะมันวาว ทำให้เมื่อนำมาตัดเย็บเกิดความสวยงาม ทั้งนี้เป็นการผลักดันในการใช้ผ้าที่อยู่ในชุมชน และยังส่งเสริมภาพลักษณ์ของผ้าทอชุมชนขยายไปสู่กลุ่มวัยรุ่นจนถึงวัยทำงานมากขึ้น

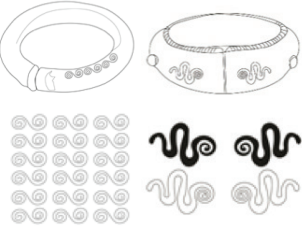
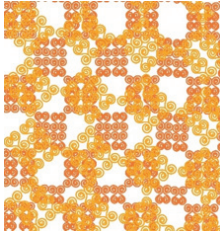
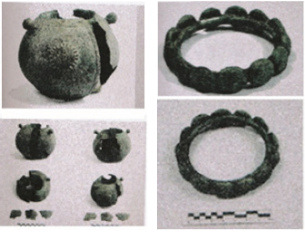
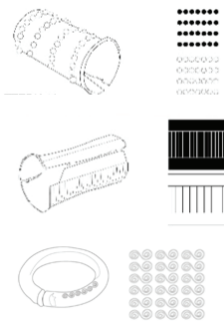
2.6 ด้านกลุ่มเป้าหมาย คือกลุ่มสตรีอายุระหว่าง 20 – 25 ปีที่จัดอยู่ในกลุ่มเจนเนอร์ชันวาย (Gen Y) ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มนักศึกษาและวัยทำงาน เป็นกลุ่มที่มีการบริโภคสินค้าแฟชั่นมากที่สุด และมีแนวโน้มหันมาให้ความสนใจกับผ้าไทยจากการติดตามบุคคลที่มีชื่อเสียงที่หันมาสนใจเรื่องผ้าไทยมากขึ้น

2.7 ด้านการใช้ Silhouettes หรือรูปแบบโครงร่างชุด มีการผสมผสานชนิดของเสื้อผ้าที่ทำให้เกิดความแปลกใหม่และทันสมัย การต่อผ้าระหว่างผ้าฝ้ายและผ้าไหม ผ้าฝ้ายและยีนส์ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจต่อผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นสรุปแนวความคิดการออกแบบ (Concept Design) ได้นำเอาลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์ที่มีความโดดเด่นและสามารถแสดงอัตลักษณ์ของบ้านเชียงได้ สร้างลวดลาย (Pattern) เพื่อให้ตรงกับสไตล์สตรีทแวร์ (Street Wear) กลุ่มเป้าหมายสตรี อายุ 20 – 25 ปี สามารถวิเคราะห์แรงบันดาลใจและถอดรูปแบบเพื่อนำมาใช้ในการสร้างแพทเทิร์นลวดลายผ้า ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์แรงบันดาลใจและถอดรูปแบบเพื่อนำมาใช้ในการสร้างแพทเทิร์นลายผ้า

เครื่องสัมฤทธิ์	ถอดรูปแบบ	ลวดลาย (Pattern)
การถอดรูปแบบลวดลาย 1		
		
การถอดรูปแบบลวดลาย 2		
		
การถอดรูปแบบลวดลาย 3		
		

เครื่องสัมฤทธิ์	ถอดรูปแบบ	ลวดลาย (Pattern)
การถอดรูปแบบลวดลาย 4		
		
การถอดรูปแบบลวดลาย 5		
		
การถอดรูปแบบลวดลาย 6		
		
การถอดรูปแบบลวดลาย 7		
		

ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากแรงบันดาลใจเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง สไตล์สตรีท แวร์ (Street Wear) อายุระหว่าง 20 – 25 ปี โดยได้ดึงเอาจุดเด่นของ ลวดลายและสีบนเครื่องสัมฤทธิ์ ผ่านเทคนิคการย้อมสีผ้า การกดปั้มลาย และการพิมพ์ ลาย ลงบนผ้าให้มีความทันสมัยและสนุกสนานมากขึ้น นำมาออกแบบเครื่องแต่งกายโดย การออกแบบร่าง 30 ชุด แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบประเมินเพื่อนำไป ปรับปรุงและตัดเย็บจำนวน 5 ชุด ดังภาพที่ 1-3

ภาพที่ 1 รูปแบบชุดแต่งกายรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2

สรุปแนวคิด (Concept) รูปแบบที่ 1 โดยการออกแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ ที่ได้แรงบันดาลใจจากลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง โดยใช้เทคนิคการย้อม ผ้าฝ้ายจากสนิมทองแดง พิมพ์ลาย และปั้มลาย ผสมระหว่างผ้าไหมทอมือลายทางสีขาว สลับชมพู

สรุปแนวคิด (Concept) รูปแบบที่ 2 โดยการออกแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ ที่ได้แรงบันดาลใจจากลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง นำมาออกแบบเป็นเสื้อ โค้ทขนาดใหญ่ โดยใช้เทคนิคการย้อมผ้าฝ้ายด้วยสนิมทองแดง การพิมพ์ลาย และปั้มลาย ผสมระหว่างผ้าฝ้ายและผ้ายีนส์

ภาพที่ 2 รูปแบบชุดแต่งการรูปแบบที่ 3 และรูปแบบที่ 4

สรุปแนวคิด (Concept) รูปแบบที่ 3 โดยการออกแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ที่ได้แรงบันดาลใจจากลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง นำมาออกแบบเป็นเสื้อโค้ทขนาดใหญ่ โดยใช้เทคนิคการย้อมผ้าด้วยสีย้อมทองแดง และปั๊ม กางเกงมีการใช้ลักษณะของปล้องแขนสัมฤทธิ์ โดยใช้เทคนิคการปักหมุดให้เรียงตัวคล้ายการเรียงตัวของลูกทรงกลมในปล้องแขนสัมฤทธิ์

สรุปแนวคิด (Concept) รูปแบบที่ 4 โดยการออกแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ที่ได้แรงบันดาลใจจากลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง นำมาออกแบบเป็นผ้าคลุม โดยใช้เทคนิคการย้อมผ้าจากสีย้อมทองแดง พิมพ์ลาย และปั๊มลาย และผ้าฝ้ายมัดย้อมมีสนิม นำมาออกแบบเป็นเสื้อคลุม และนำมาผสมกับผ้าไหม ชุดสามารถสวมใส่แบบแยกชิ้นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับเสื้อผ้าอื่นๆ

ภาพที่ 3 รูปแบบชุดแต่งการรูปแบบที่ 5

สรุปแนวคิด (Concept) รูปแบบที่ 5 โดยการออกแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ที่ได้แรงบันดาลใจจากลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง โดยใช้เทคนิคการย้อมผ้าด้วยสีย้อมทองแดง การพิมพ์ผ้า และปักลาย นำเสนอก่อมาในรูปแบบเสื้อสายเดี่ยว และกางเกงผ้าไหมสีน้ำตาล เน้นการสวมใส่ที่สบายและทันสมัย

3. การประเมินความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องแต่งกายที่ออกแบบใหม่

ตารางที่ 2 ผลการประเมินเครื่องแต่งกายสตรีที่ออกแบบพัฒนาใหม่

รายการประเมิน	ชุดที่ 1 (N=100)		ชุดที่ 2 (N=100)		ชุดที่ 3 (N=100)		ชุดที่ 4 (N=100)		ชุดที่ 5 (N=100)	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
ด้านประโยชน์ใช้สอย										
1. ความสะดวกสบายในการสวมใส่	4.50	0.54	4.14	0.74	4.31	0.61	4.41	0.72	4.31	0.59
2. ความเหมาะสมของการนำผ้าฝ้ายและผ้าไหมมาใช้ในการผลิต	4.83	0.40	4.49	0.77	4.50	0.64	4.26	0.74	4.41	0.63
3. ความสะดวกและการดูแลรักษาง่าย	4.83	0.40	4.52	0.71	4.46	0.64	4.30	0.74	4.48	0.62
4. สามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส	4.74	0.48	4.51	0.69	4.52	0.63	4.34	0.69	4.53	0.63
5. รูปแบบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใช้สตรี	4.64	0.54	4.44	0.67	4.47	0.64	4.38	0.68	4.49	0.64
รวม	4.70	0.47	4.42	0.72	4.45	0.63	4.28	0.72	4.44	0.62
ด้านคุณค่าและความสวยงาม										
6. คุณค่าความสวยงามจากการนำอัตลักษณ์เครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง มาใช้ในการออกแบบลวดลาย	4.51	0.54	4.41	0.62	4.49	0.62	4.40	0.65	4.47	0.60

รายการประเมิน	ชุดที่ 1 (N=100)		ชุดที่ 2 (N=100)		ชุดที่ 3 (N=100)		ชุดที่ 4 (N=100)		ชุดที่ 5 (N=100)	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
7. คุณค่าความสวยงามจากการจัดองค์ประกอบลวดลายและสีสันทันที่ออกแบบ	4.36	0.56	4.43	0.62	4.38	0.62	4.37	0.64	4.43	0.60
8. คุณค่าความสวยงามที่เกิดจากเทคนิคการย้อมและเทคนิคการสร้างลวดลาย	4.43	0.57	4.35	0.62	4.46	0.59	4.32	0.70	4.41	0.63
9. คุณค่าความสวยงามของการนำรูปแบบสไตล์ Street Wear มาใช้ในการออกแบบ	4.23	0.58	4.32	0.62	4.35	0.58	4.29	0.72	4.39	0.62
10. คุณค่าความสวยงามโดยรวมในการสื่อถึงอัตลักษณ์เครื่องสัมฤทธิ์ บ้านเชียง	4.20	0.65	4.32	0.58	4.28	0.65	4.22	0.75	4.37	0.61
รวม	4.32	0.57	4.36	0.61	4.39	0.61	4.32	0.69	4.41	0.61
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์										
1 รูปแบบชุดที่ออกแบบมีศักยภาพสามารถนำไปผลิตจำหน่ายได้จริง	4.12	0.72	4.02	0.74	4.07	0.74	3.80	0.86	3.99	0.81
2 รูปแบบชุดสามารถนำไปใช้ในการผลิตเป็นสินค้าเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	4.02	0.77	3.95	0.76	4.07	0.74	3.66	0.84	3.92	0.79
3 รูปแบบชุดมีความสวยงามสะท้อนอัตลักษณ์เครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียงเป็นอย่างดี	4.02	0.79	3.92	0.75	4.08	0.74	3.61	0.86	3.91	0.78
รวม	4.05	0.76	3.96	0.76	4.07	0.74	3.69	0.85	3.94	0.79

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินเครื่องแต่งกายสตรีที่ออกแบบพัฒนาใหม่ สรุปได้ว่าประเด็นด้านประโยชน์ใช้สอยโดยรวมชุดรูปแบบที่ 1 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุดในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.70 ประเด็นด้านคุณค่าและความสวยงาม

ชุดรูปแบบที่ 5 มีคะแนนความพึงพอใจโดยรวมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.41 ประเด็นด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ชุดรูปแบบที่ 3 มีคะแนนความพึงพอใจโดยรวมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.07

ภาพที่ 4 ชุดแต่งกายต้นแบบทั้ง 5 ชุด

อภิปรายผลการวิจัย

ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากแรงบันดาลใจเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านแรงบันดาลใจ ในการนำลวดลายเครื่องสัมฤทธิ์ บ้านเชียง ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญในจังหวัดอุดรธานี สะท้อนถึงอารยธรรมของคนในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ทั้งด้านเกษตรกรรม หัตถกรรม และโลหะกรรม ที่ถ่ายทอดมาจนถึงในยุคปัจจุบัน ในด้านอัตลักษณ์ลวดลายที่โดดเด่นที่พบเห็นได้ในภาชนะดินเผาแล้วยังปรากฏอยู่ในเครื่องสัมฤทธิ์ อันเกิดจากองค์ความรู้ด้านโลหะกรรมที่มีความก้าวหน้าและซับซ้อน จึงทำให้สามารถสร้างสรรค์ลวดลายที่มีความสวยงามออกมาได้ไม่แพ้ในภาชนะเครื่องปั้นดินเผา โดยประเภทที่มีการขุดค้นพบตั้งแต่ เครื่องประดับ ไปจนถึงเครื่องมือเครื่องใช้ นั้น ส่วนใหญ่ค่อนข้างมีความสมบูรณ์ ทำให้ยังคงมองเห็นลวดลายอย่างชัดเจน รวมไปถึงลักษณะของพื้นผิวที่มีการปกคลุมไปด้วยสนิมอันเกิดจากปฏิกิริยาทางธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกิดอัตลักษณ์ของบ้านเชียงที่ควรค่าแก่การศึกษาและอนุรักษ์ จึงนำมาสู่การศึกษาลวดลายที่ปรากฏในเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง ผ่านเทคนิคการมัดย้อม การพิมพ์ลาย และการปักลาย อันเกิดจากการสร้างสรรค์ให้มีความแปลกใหม่ ที่สอดคล้องกับ นิติ นิมะลา (2556) ในการออกแบบเครื่องประดับสตรีร่วมสมัยจากแรงบันดาลใจสัมฤทธิ์ บ้านเชียง ด้วยเทคโนโลยีสามมิติ ในการนำลวดลายจากรูปแบบลวดลายโบราณวัตถุเครื่องประดับสัมฤทธิ์ อารยธรรมบ้านเชียง ที่ใช้แนวคิด Self-Art เครื่องประดับที่สื่อความเป็นตัวตน สไตล์ชนเผ่าในรูปแบบลวดลายจากหมวดหมู่ธรรมชาติของสัมฤทธิ์อารยธรรมบ้านเชียง ซึ่งแสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ และแสดงให้เห็นความโดดเด่นมีเอกลักษณ์

2. ด้านการออกแบบ เครื่องแต่งกายสตรีในรูปแบบเสื้อผ้าสไตล์สตรีทแวร์ (Street Wear) โดยมีการศึกษาจากเสื้อผ้าที่ปรากฏในช่วง ปี 2018-2019 นำมาวิเคราะห์เพื่อเลือกรูปแบบของเครื่องแต่งกายที่มีความนิยมสูงสุดมาใช้ในการออกแบบ โดยมีการนำแนวคิดเทรนด์การออกแบบ และโทนสี จากสปริงซัมเมอร์ 2019 (SS2019) SGSN S/S 19 (online) มีการผสมผสานในส่วนของชนิดผ้า ระหว่างผ้าฝ้าย ผ้าไหม และผ้ายีนส์ และการนำลวดลายที่มีอยู่มาสร้างให้เกิดแพทเทิร์นใหม่ๆ ขึ้น สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อไปผสมกับเสื้อผ้าชิ้นอื่นได้ สอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบของ วิหะวิหญ์ อัครสันติสุข

(2561) จากโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการออกแบบลายผ้าร่วมสมัยชายแดนใต้ (Contemporary Southern Batik by OCAC) การเชื่อมโยงความแตกต่างของผ้าบาติกในแต่ละท้องถิ่นที่เข้ากับหลากหลายและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และการเชื่อมต่อกันด้วยการนำเสนอชุดที่คล้ายหรือเหมือนกันอาจจะในเชิงสี ลวดลาย หรือ รูปทรง อยู่บนตัวแบบที่เป็นคนละเพศ และการเลือกใช้ผ้าที่มีราคาไม่สูงมาตัดเย็บ

3. ด้านเอกลักษณ์ ของเครื่องแต่งกายสตรีจากแรงบันดาลใจเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียง ในการนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายใหม่ทำให้ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีความทันสมัยและทันสมัยมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการนำรูปแบบลวดลายเครื่องสัมฤทธิ์บ้านเชียงมาใช้ในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่นำมาประยุกต์กับองค์ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ในการสร้างสรรค์การเกิดสีบนลวดลายผ้าจากสีของสัมฤทธิ์โดยใช้แผ่นทองแดงทดแทน รวมไปถึงเทคนิคอื่นที่นำเข้ามาผสมเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ และสอดคล้องกับ วิไลภา กาศวิเศษ (2553) ในการพัฒนาลวดลายเพื่องานออกแบบจากศิลปกรรมบ้านเชียง โดยการศึกษาลวดลายเขียนสีที่ประดับตกแต่งบนเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง มาพัฒนาต่อยอดในเชิงสร้างสรรค์ตามหลักการออกแบบลวดลายและทฤษฎีทางศิลปะ เพื่อเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้เอาลวดลายเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงไปใช้ในงานตกแต่งด้านต่างๆ และยังเป็นอีกทางหนึ่งในการเผยแพร่องค์ความรู้ดั้งเดิมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาติให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (ม.ป.ป). แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ด้วยเทคโนโลยีสามมิติ. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2561, จาก<http://www.finearts.go.th/banchiangmuseum>.

นิติ นิมะลา. (2559). การออกแบบเครื่องประดับสตรีร่วมสมัยจากแรงบันดาลใจสำหรับบ้านเชียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิระวิชญ์ อัครสันติสุข. (2561). Contemporary Southern Batik by OCAC. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2561 <https://www.ellethailand.com/efwfw2019-contemporary-southern-batik-by-OCAC/>

- วิลภา กาวิเศษ. (2553). การพัฒนาลวดลายเพื่องานออกแบบจากศิลปกรรมบ้านเชียง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปะมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สหวัดน์ แนนหนา. (ม.ป.ป.). การเพิ่มต้นทุนทางวัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม
2561, จาก <http://www.finearts.go.th>.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. (ม.ป.ป.). องค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยสาขา
การออกแบบเครื่องแต่งกาย. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2561, จาก [http://ocac.
go.th/wp-content](http://ocac.go.th/wp-content).
- Dorling Kindersley. (2012). *Fashion: The Ultimate Book of Costume and Style*.
England : DK.
- Senthilnathan, S. (2561). *New Trends in Garment Dye*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน
2561, จาก <https://www.fibre2fashion.com>.
-